

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 111

(Prot. Nr. 50, 4.§)

2007. gada 14. septembrī

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr. 1467/07/05/19

Par SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „Grima” apvienošanos

Konkurences padome 20.06.2007. saņēma SIA „Lukoil Baltija R” (turpmāk – Lukoil) 19.06.2007. ziņojumu par apvienošanos, kas paredzēta, Lukoil nomājot degvielas uzpildes staciju (turpmāk – DUS) Ķīšezera ielā 31, Rīgā, no SIA „Grima” (turpmāk – Ziņojums). Ziņojums saturēja visu nepieciešamo informāciju atbilstoši Ministru Kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi) prasībām, tādēļ Konkurences padome ar 27.06.2007. vēstuli Nr.1443 informēja iesniedzēju, ka par pilna Ziņojuma saņemšanas dienu tiek uzskatīts 2007.gada 20.jūnijs.

Lukoil ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003134777 reģistrēta komercsabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Alīses iela 3, Rīga. SIA „Grima” ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar Nr.50003357561 reģistrēta komercsabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Ķīšezera iela 31, Rīga.

Izvērtējot Ziņojumā sniegto un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Apvienošanās dalībnieki

Lukoil vienīgais dalībnieks ir Nīderlandes kompānija „Lukoil Europe Holdings BV” un tās galvenie darbības virzieni ir naftas produktu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība, kuģu bunkurēšana u.c. darbība saskaņā ar statūtiem. Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk - VID) ir izsniedzis Lukoil licenci BM Nr. 00000000101 (derīga no 03.09.2004.) naftas produktu

mazumtirdzniecībai, tai skaitā 13 DUS Rīgā un Rīgas rajonā. Lukoil neto apgrozījums Latvijā 2006. finanšu gadā bija 142 356 218 lati.

SIA „Grima” dalībnieki ir sešas fiziskas personas un tās galvenais darbības veids ir sava nekustamā īpašuma izīrēšana un iznomāšana. SIA „Grima” 2006.gada neto apgrozījums bija 7 533 lati.

2. Apvienošanās veids

Saskaņā ar Ziņojumam pievienoto 14.06.2007. noslēgto *Priekšlīgumu par degvielas uzpildes stacijas nomu* Iznomātājs – SIA „Grima” – iznomās, bet Nomnieks – Lukoil – pieņems pagaidu valdījumā un lietošanā par maksu DUS ar visām ēkām un būvēm, piederumiem un mantu, kas atrodas Ķīšezerā ielā 31, Rīgā. (*)

Kā norādīts Ziņojumā, līdz šim SIA „Grima” DUS Rīgā, Ķīšezerā ielā 31 nomā SIA „OS Operators”. Saskaņā ar Uzņēmuma reģistra 28.06.2007. izziņā norādīto, SIA „Grima” un SIA „OS Operators” ir vieni dalībnieki, kuriem pieder 100% minēto sabiedrību kapitāla daļas, tādējādi SIA „Grima” un SIA „OS Operators” uzskatāmi par saistītajiem uzņēmumiem.

Konkurences padome secina, ka šis darījums, kura rezultātā viens tirgus dalībnieks nomas veidā iegūst tiesības izmantot otra tirgus dalībnieka aktīvus, ir uzskatāms par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē.

3. Ziņojuma iesniegšanas pienākums

Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta otro daļu „tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.”

Ziņojumā ietvertā un tam pievienotā informācija liecina par to, ka apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā pārsniedz Konkurences likumā minēto sliekšni un tādēļ apvienošanās ir paziņojama Konkurences padomei.

4. Konkrētais tirgus

Saskaņā ar Konkurences likuma 16.panta trešo daļu Konkurences padome ar lēmumu aizliedz apvienošanos, kuras rezultātā rodas vai nostiprinās dominējošais stāvoklis vai var tikt būtiski samazināta konkurence jebkurā konkrētajā tirgū. Konkurences likuma 1.panta 5.punkts nosaka, ka konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas

īpašības. Ziņojumā definēts viens konkrētās preces tirgus – benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus. Ņemot vērā līdzšinējo praksi, Konkurences padome piekrīt šādai konkrētās preces tirgus definīcijai.

Konkurences likuma 1.panta 3.punkts nosaka, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām. Atbilstoši Konkurences padomes 20.06.2007. lēmumā Nr.71¹ konstatētajam šajā gadījumā konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Rīgas pilsēta un tās apkārtnē, ar terminu „apkārtnē” saprotot 20 km, izņemot Ogres virzienā 10 km, attālumu no Rīgas pilsētas administratīvās robežas. Līdz ar to konkrētais ģeogrāfiskais tirgus, kurš varētu tikt ietekmēts apvienošanās rezultātā, ir visu veidu benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Rīgas pilsētā un tās apkārtnē ar iepriekš minētajiem nosacījumiem.

5. Apvienošanās ietekmes uz tirgu izvērtējums

Konkrētajā tirgū esošo tirgus dalībnieku realizētie degvielas apjomi un no degvielas gūtais apgrozījums un tirgus daļas redzamas 1. un 2.tabulā.

1.tabula. Realizētais benzīna un dīzeļdegvielas apjoms (l) un tirgus daļas

Komersants	2005	%	2006	%	2007. 1.pusgads	%
MPVAS "Latvijas Nafta"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "East West Transit"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <10
AS "Virši-A"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
A/S "A.C.B."	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Aiga un Partneri"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Aska T"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Darzbet"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Deglas"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Grima"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Alexela Oil Latvia"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5

¹ Lēmums Nr.71 (20.06.2007.) lietā Nr. 460/06/05/6 „Par Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas ģenerālklausulas un 1. punkta, 13. panta ģenerālklausulas un 4. punkta un 18. panta iespējamo pārkāpumu SIA „Latvija Statoil” un SIA „Neste Latvija” un 13. panta ģenerālklausulas un 4. punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lukoil Baltija R” darbībās” (Latvijas Vēstnesis Nr.106 (04.07.2007.))

Komersants	2005	%	2006	%	2007. 1.pusgads	%
SIA "Kaftoil"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Kitons"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "KNDS"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Lathold"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Lepa 1"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Liepiņš"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<10		<10		<5
SIA „Lukoil Baltija R”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<10		<10		<10
SIA "Nivals"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Ols A"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "OS Operators"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Stahancis"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Stiras"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Transivs"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Treikals"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Ulmandeg"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Carniks"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Elama B"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "JLA"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Kalnakrogs"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Oktāns-A"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Salas T"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5

Komersants	2005	%	2006	%	2007. 1.pusgads	%
SIA "Salaspils mehānisko pakalpojumu centrs"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Tilpums"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Tiltiņš Pluss"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Ziemeļu Nafta"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Augstceltne"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "OVI"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Voer"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Premium Petroleum"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "Aparts"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Super Star"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Neste Latvija"	(*)	(*) <20	(*)	(*) <30	(*)	(*) <30
SIA "Latvija Statoil"	(*)	(*) <40	(*)	(*) <40	(*)	(*) >40
SIA "Viada"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Magnus S"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "DUS Garkalne"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Geksans"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Latvijas Amerikas Tirdzniecības sabiedrība"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Sarkandaugavas Degviela"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
Kopā	(*)	100	(*)	100	(*)	100

2.tabula. Apgrozījums (Ls) no benzīna un dīzeļdegvielas realizācijas un tirgus daļas

Komersants	2005	%	2006	%	2007. 1.pusgads	%
MPVAS "Latvijas Nafta"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "East West Transit"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <10
AS "Virši-A"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
A/S "A.C.B."	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Aiga un Partneri"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Aska T"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Darzbet"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Deglas"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Grima"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Alexela Oil Latvia"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Kaftoil"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Kitons"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "KNDS"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Lathold"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Lepa 1"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Liepiņš"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "Lukoil Baltija R"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Nivals"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Ols A"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "OS Operators"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "Stahancis"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5

Komersants	2005	%	2006	%	2007. 1.pusgads	%
SIA "Stiras"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Transivs"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Treikals"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Ulmandeg"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Carniks"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Elama B"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "JLA"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Kalnakrogs"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Oktāns-A"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Salas T"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Salaspils mehānisko pakalpojumu centrs"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Tilpums"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Tiltiņš Pluss"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Ziemeļu Nafta"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Augstceltne"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<10		<10		<10
SIA "OVI"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Voer"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Premium Petroleum"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Aparts"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<10		<10		<10

Komersants	2005	%	2006	%	2007. 1.pusgads	%
SIA "Super Star"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		
SIA "Neste Latvija"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<20		<20		<30
SIA "Latvija Statoil"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<40		<40		>40
SIA "Viada"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<10		<10		<10
SIA "Magnus S"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "DUS Garkalne"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Geksans"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Latvijas Amerikas Tirdzniecības sabiedrība"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
SIA "Sarkandaugavas Degviela"	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
		<5		<5		<5
Kopā	(*)	100	(*)	100	(*)	100

Pēc iegūtā apgrozījuma no degvielas realizācijas Lukoil tirgus daļa 2007.gada 1.pusgadā, salīdzinot ar 2006.gadu, pieaugusi par mazāk kā 5%. Izmantojot SIA „Grima” aktīvus, SIA „OS Operators” tirgus daļa 2006.gadā un 2007.gada 1.pusgadā bija zemāka par 5%. Pēc apvienošanās Lukoil tirgus daļas palielinājums teorētiski būs neliels, tomēr ņemot vērā Lukoil zīmola atpazīstamību, daļa konkurentu klienti varētu uzsākt degvielas iegādi Lukoil nomātajā DUS, tādējādi palielinot degvielas realizācijas apjomus, līdz ar to Lukoil tirgus daļu. Straujāks tirgus daļu pieaugums konkrētajā tirgū vērojams SIA „Latvija Statoil” (turpmāk – Statoil). 2006.gadā Statoil tirgus daļa bija zem 40%, 2007.gada 1.pusgadā – virs 40%. SIA „Neste Latvija” (turpmāk – Neste) tirgus daļa 2007.gada 1.pusgadā, salīdzinot ar 2006.gadu, pieaugusi par mazāk kā 10%. Lukoil, Statoil un Neste kopējā tirgus daļa 2007.gada 1.pusgadā bija zem 80%. Četriem tirgus dalībniekiem (SIA „Viada” koncerna DUS, SIA „Aparts”, SIA „Augstceltne”, SIA „East West Transit”) tirgus daļa bija zemāka par 10%. Pārējo komersantu tirgus daļas konkrētajā tirgū 2007.gada 1.pusgadā bija zem 5%.

Ievērojot Konkurences padomes 20.06.2007. lēmuma Nr.71 3.7.punktā noteikto, Latvijas degvielas mazumtirdzniecības tirgū pastāv oligopols, ko veido Statoil, Neste un Lukoil, kuri Latvijas degvielas mazumtirdzniecības tirgū ieņem kolektīvu dominējošo stāvokli. Lēmumā Nr.71 Konkurences padome konstatēja, ka degvielas mazumtirdzniecības tirgū pastāv divi konkurences līmeņi: (1) konkurence starp oligopola dalībniekiem un (2) konkurence starp oligopola dalībniekiem un pārējiem degvielas mazumtirgotājiem.

Lukoil tirgus daļa konkrētajā tirgū ir ievērojami mazāka kā Statoil un Neste, turklāt Statoil tirgus daļa pārsniedz 40%, tādējādi, vērtējot konkurences apstākļus konkrētajā tirgū, Konkurences padome secina, ka paredzētā apvienošanās oligopola dalībnieku savstarpējo konkurenci varētu pastiprināt. Apvienošanās rezultātā Lukoil un oligopola dalībnieki kopā teorētiski iegūst nelielu tirgus daļas pieaugumu, tādēļ nevar uzskatīt, ka apvienošanās radītu būtisku konkurences ierobežojumu un koncentrācijas izmaiņas konkrētajā tirgū. Lukoil atrašanās kolektīvā dominējošā stāvoklī kopā ar Statoil un Neste, kā noteikts Konkurences padomes lēmumā Nr.71, situācijā, kad Lukoil palielina tirgus daļu konkrētajā tirgū, nerada konkurenci ierobežojošus faktoros Latvijas mērogā attiecībā pret citiem tirgus dalībniekiem, ja šāds stāvoklis tirgū netiek ļaunprātīgi izmantots.

Ņemot vērā, ka Statoil, Neste un Lukoil degvielas mazumtirdzniecības tirgū Latvijā ieņem kolektīvu dominējošo stāvokli, Lukoil ir īpaša atbildība par to, lai tas neierobežotu konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū, jo kā noteikts Konkurences padomes lēmuma Nr.71 8.3.punktā: „(..) saskaņā ar Eiropas Kopienas tiesas iedibināto principu *Michelin* lietā², uzņēmumam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, neatkarīgi no tā, kā šis dominējošais stāvoklis ir izveidojies, ir īpaša atbildība par to, lai ar savu darbību, t.sk. cenu politiku, šis uzņēmums neierobežotu konkurenci tirgū un nekaitētu patērētājam.”

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otrās daļas 1.punktu, 16.panta pirmo, otro un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „Grima” apvienošanos, kas paredzēta, SIA „Lukoil Baltija R” iegūstot tiesības izmantot SIA „Grima” aktīvus – degvielas uzpildes staciju, kas atrodas Ķīšežera ielā 31, Rīgā.

---

² N.V. Nederlandsche banden – industrie – Michelin v Commission of the European Communities, Lieta Nr.322/81, 57.punkts.

Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme